

jaarverslag 2000

INHOUDSOPGAVE

1. **Introductie: Van Gogh Museum en Museum Mesdag**
 - 1.1 Taakstelling
 - 1.2 De omvang van de collectie
2. **Stichting Van Gogh Museum: overzicht resultaten 2000**
3. **Gevoerd beleid**
 - 3.1 Van Gogh Museum
 - 3.1.1 Uitbreiding van de collectie
 - 3.1.2 Onderzoek
 - 3.1.3 Tentoonstellingen
 - 3.1.4 Educatie en Publiekservice
 - 3.2 Museum Mesdag
4. **Tentoonstellingen**
5. **Publiekservice en Educatie**
 - 5.1 Algemeen
 - 5.2 Tijdelijke tentoonstellingen
 - 5.3 Internet
 - 5.4 Onderwijs
 - 5.5 Museum Mesdag
 - 5.6 Informatiebalie
6. **Voorlichting en PR**
7. **Registratie en Automatisering van de Collectie**
8. **Vaste collectie**
 - 8.1 Collectievorming
 - 8.2 Collectiebeheer

- 8.3 Onderzoek
 - 8.3.1 Bestandscatalogi
 - 8.3.2 Brievenproject
 - 8.3.3 Expertises
 - 8.3.4 Van Gogh Museum Journal

8.4 Overige activiteiten

8.5 Bibliotheek en Documentatie

8.6 Restauratie en Conservering

9. **Personeel en Organisatie**

9.1 Algemeen

9.2 Arbeidsomstandigheden

9.3 Beleidsontwikkeling

9.4 Interne Communicatie

BIJLAGEN

- I Personeelsmutaties 2000
- II Aanwinstenlijst Van Gogh Museum 2000
- III Overzicht inkomende en uitgaande bruiklenen 2000

1. INTRODUCTIE: VAN GOGH MUSEUM EN MUSEUM MESDAG

1.1 Taakstelling

Het Van Gogh Museum bewaart 's werelds grootste collectie schilderijen en tekeningen gemaakt door Vincent van Gogh alsmede een belangrijke collectie werken van andere 19^e-eeuwse kunstenaars. Het museum beheert deze kunstwerken ten behoeve van het publiek, nu en in de toekomst en stelt zich ten doel met een actief onderzoeksprogramma en inspirerende presentaties een zo breed mogelijk publiek te bereiken.

Het Van Gogh Museum beheert ook het Museum Mesdag in Den Haag. De collectie van dit museum werd in de vorige eeuw gevormd door kunstenaar en kunstverzamelaar H.W. Mesdag. Het museum beoogt de werken te behouden en uitdrukking te geven aan het unieke karakter van de collectie in zijn bijzondere omgeving.

1.2 De omvang van de collectie

Het Van Gogh Museum verzamelt en presenteert schilderijen, tekeningen, sculpturen en grafisch werk uit de periode van circa 1840 tot circa 1920. Hoewel de werken van Vincent van Gogh en zijn tijdgenoten (in permanent bruikleen van de Vincent van Gogh Stichting) de kern van de collectie vormen en daarmee ook het meest gezichtsbepalend zijn, streeft het museum ernaar een breed overzicht te presenteren van 19^e-eeuwse kunst. Het museum presenteert fototentoonstellingen in samenwerking met andere instellingen maar heeft niet tot doelstelling om werken op dit gebied te verzamelen.

Het karakter van het Museum Mesdag is bepaald door zijn oprichter Hendrik Willem Mesdag. De verzameling omvat in hoofdzaak Franse en Nederlandse schilderijen uit de periode van circa 1830 tot 1900, alsmede een uitgelezen collectie decoratieve kunst. De werken op papier van het Museum Mesdag (meest tekeningen van de Barbizon School) zijn in het Van Gogh Museum ondergebracht.

2. STICHTING VAN GOGH MUSEUM: OVERZICHT VAN RESULTATEN 2000

In 2000 ontving het Van Gogh Museum 1.312.204 bezoekers.

Het Van Gogh Museum was in 2000 elke dag van de week, van 10.00 tot 18.00 uur geopend voor het publiek (m.u.v. 1 januari).

Het museum heeft in 2000 een zevental tentoonstellingen georganiseerd (zie onder 4).

Het museum heeft zijn aanbod van educatieve faciliteiten en activiteiten verder ontwikkeld (zie onder 5)

De website (www.vangoghmuseum.nl) is verder uitgebreid met een virtuele tour.

De collectie van het Van Gogh Museum en het Museum Mesdag is uitgebreid met een aantal belangrijke aanwinsten (zie bijlage II),

Het Van Gogh Museum heeft zijn onderzoeksprogramma voortgezet (zie onder 8.3).

De vijfde editie van het Van Gogh Museum Journal is in 2000 gepubliceerd.

De personele bezetting van het Van Gogh Museum en het Museum Mesdag bedroeg per 31 december 2000 138 medewerkers (121,8 fte).

In 2000 telde het Museum Mesdag 6.208 bezoekers.

Het Museum Mesdag was in 2000 van dinsdag tot en met zondag van 12.00 tot 17.00 uur geopend

voor publiek. Op 1 januari en eerste Kerstdag was het museum gesloten.

3. GEVOERD BELEID

3.1 Het Van Gogh Museum

Na de succesvolle afronding van de verbouwing en de nieuwbouw in juni 1999, werden de werkzaamheden weer opgevat volgens een normaler patroon in 2000. In vervolg op de vele hectische maanden van voorbereidingen, planning en het werk aan de ontwikkeling van de nieuwe tentoonstellingsvleugel alsmede de renovatie en uitbreiding van het bestaande gebouw, was het museum eindelijk in staat de volle aandacht te geven aan het belangrijkste: het beheren van de collectie en het publiek van dienst zijn. In 2000, evenals in voorgaande jaren van deze subsidieperiode is onze inhoudelijk beleid nog steeds gericht op de navolgende speerpunten.

3.1.1 Uitbreiding van de collectie

Het Van Gogh Museum heeft tot doel zijn positie te consolideren als het eerste museum van de 19de-eeuwse kunst in Nederland, door de Van Gogh-collectie in een bredere context van kunst uit diezelfde periode te plaatsen. In 2000 is de collectie uitgebreid met meerdere grote aankopen (zie bijlage II). Op verzoek van het museum heeft de Vincent van Gogh Stichting een zeer indrukwekkende aankoop gedaan met het verwerven van een collectie Nabis prenten, bestaande uit zo'n 800 prenten van o.a. Bonnard, Vuillard en Toulouse-Lautrec. Een andere belangrijke aanwinst was de *Stilleven met pioenrozen en boerenjasmijn* van Camille Pissarro, een schenking van de Sara Lee Corporation.

De langdurige bruikleen van 3 werken van Van Gogh aan het Rijksmuseum Twente werd uitgesteld vanwege de aldaar opgelopen schade na de vuurwerkramp in Enschede en zal nu in 2001 plaatsvinden.

3.1.2 Onderzoek

Het Van Gogh Museum streeft ernaar zijn reputatie te verstevigen als het internationale museum van wetenschappelijk onderzoek van Van Gogh en zijn kunst. Het museum werkt momenteel aan twee lange termijn onderzoeksprojecten: de productie van een serie catalogi over het oeuvre van Van Gogh en een nieuwe editie van de brieven van Van Gogh.

De Van Gogh collectie zal gecatalogiseerd worden in een serie van 8 uitgaven. Drie ervan zijn reeds uitgegeven; twee over de tekeningen (tot 1885) en een over de vroege werken. Momenteel wordt gewerkt aan de derde editie over de tekeningen (uitgave in 2001) en de tweede editie over schilderijen (uitgave in 2002) uit Van Gogh's periode in Antwerpen en Parijs.

In 1996 is een inventarisatieproject geïnitieerd voor alle Franse 19de-eeuwse schilderijen en Nederlands (openbaar) bezit. Dit werk, uitgevoerd door Aukje Vergeest, is voltooid en de corpus getiteld *The French Collection. Nineteenth-century French paintings in Dutch Public collections* is door de Amsterdam University Press uitgegeven in november 2000.

3.1.3 Tentoonstellingen

In het afgelopen jaar heeft de nieuwe vleugel zijn waarde bewezen zowel als praktische en als mooie omgeving voor tijdelijke tentoonstellingen. Onze presentaties kunnen nu plaatsvinden zonder de onderbreking van de permanente tentoonstelling en met de luxe van een ruimte die niet alleen veel bewegingsvrijheid aan het publiek geeft maar ook prikkelt tot experimenteren met verschillende benaderingen in installaties. Diversiteit, variëteit en de verrassing van het onbekende zijn essentiële ingrediënten voor onze pogingen een zo groot mogelijk aantal onderwerpen uit de 19de-eeuw te presenteren en de veelzijdige architectuur van de nieuwe vleugel is een meer dan prima achtergrond hiervoor. Het museum heeft in 2000 een zevental tentoonstellingen georganiseerd die allen zeer goed ontvangen werden: Speciale aandacht hierbij voor de baanbrekende tentoonstelling *Licht!*; een zeer succesvolle combinatie van hoge kwaliteit kunst en een gestructureerd didactisch thema.

3.1.4 Educatie en publieksservice

Het Van Gogh Museum voert een actief educatief beleid, ontwikkeld om aan de behoefte van ons publiek tegemoet te komen. Met de heropening van het museum in 1999 lanceerde het museum een nieuwe vorm van service aan scholen. De afdeling educatie levert momenteel een uitgebreide service die speciaal is ontwikkeld om ondersteuning te bieden aan cursussen die door leerlingen gevolgd worden in de verschillende educatiestadia. Daarnaast is er een reeks aan educatieve materialen beschikbaar zoals een Museumkrant, folders over relevante thema's en richtlijnen ten behoeve van leraren. Naar dit materiaal is grote vraag en het aantal schoolbezoeken is beduidend toegenomen.

3.2 Het Museum Mesdag

In 1996 werd het Museum Mesdag heropend na een ingrijpende renovatie en werd de collectie van schilder en verzamelaar H.W. Mesdag opgenomen. De publiciteit rond de heropening zorgde voor een record aantal bezoekers in 1997 maar sindsdien daalde het bezoekersaantal teleurstellend. Activiteiten als de organisatie van een lezingenreeks werden goed bezocht. Hoewel het museum bedoeld is als een plaats van rust die de authentieke sfeer van de vorige eeuw uitademt, is tot op heden nog niet het juiste publiek bereikt; lokaal, nationaal (ondanks de kwaliteit van de collectie) noch internationaal. Momenteel worden plannen ontwikkeld om het museum nieuw leven in te blazen, bijvoorbeeld met wisselende presentaties en kleine tentoonstellingen.

In combinatie met andere activiteiten is het streven om een lokaal en trouw publiek op te bouwen. Een fulltime conservator/manager voor het Museum Mesdag zal in 2001 benoemd worden.

4. TENTOONSTELLINGEN

Het jaar 2000 was het eerste complete kalenderjaar met de tentoonstellingsvleugel. Gedurende het jaar werden de ervaringen met het nieuwe gebouw verdiept. Het inrichtingsteam is inmiddels goed aan de nieuwe mogelijkheden, maar ook aan de beperkingen gewend geraakt. De opbouw van tentoonstellingen loopt inmiddels even soepel als voordien, ook al vergen de grote zalen veel meer aandacht voor decorbouw dan de derde verdieping van het Rietveldgebouw in de situatie vóór 1999.

De in 1999 geopende tentoonstelling *Praag 1900: poëzie & extase* eindigde op 25 maart. Het bezoekersaantal in het museum bedroeg tijdens de tentoonstellingsperiode in totaal 271.763. De tentoonstelling reisde door naar het Museum für Angewandte Kunst in Frankfurt am Main, waar de opening gelijk liep met de “relaunch” van het museum in aanwezigheid van de burgemeester van de stad en architect Richard Meier. De inrichting werd ook in Frankfurt verzorgd door Peter de Kimpe.

Met *Jugendstil in woord en beeld* (4 februari t/m 7 mei) werd een kleine, goed bij *Praag 1900* aansluitende tentoonstelling in het prentenkabinet van de vleugel ingericht. De keuze was gebaseerd op de dissertatie van gastconservator Willem-Jan Pantus van de Katholieke Universiteit Nijmegen. Naast boeken en gedichtbundels van vooraanstaande Duitse Jugendstilkunstenars leverde het Museum Mathildenhöhe in Darmstadt enkele decoratieve voorwerpen. De tentoonstelling reisde vervolgens naar Darmstadt en aansluitend naar de Fondation Neumann in Gingins (Zwitserland). De catalogus werd uitgegeven door de Letter Stiftung, Keulen. De afdeling Educatie publiceerde i.s.m. Willem-Jan Pantus en conservator Edwin Becker een speciaal bulletin.

In het voorjaar werden twee tentoonstellingen met minder beroemde kunstenaars gehouden. Hiermee zette het Van Gogh Museum zijn beleid voort, om het publiek naast de beroemde naamgever ook het werk van tijdgenoten te presenteren die meer aandacht verdienen: *Xavier Mellery*, een Belgische symbolist, kreeg na de jaren dertig zijn eerste retrospectief (14 april t/m 2 juli). De tentoonstelling werd op de verdieping –1 door het team van Peter de Kimpe en Henk van der Geest (licht) met veel gevoel voor drama ingericht. De typografie was van Tessa van der Waals, die ook de Nederlandse en Franse catalogus vormgaf. Gastconservator was Vincent Vanhamme. De tentoonstelling reisde door naar het Musée d'Ixelles in Brussel.

Jean-Baptiste Carpeaux, schilder en beeldhouwer (21 april t/m 27 augustus) was een overname van het Musée des Beaux-Arts de Valenciennes, de geboortestad van deze kunstenaar. Na Valenciennes was vóór het Van Gogh Museum ook het Musée du Luxembourg in Parijs station van deze reizende expositie. De catalogus werd verzorgd door de Réunion des musées nationaux o.l.v. Patrick Ramade. De inrichting lag in handen van Didier Blin. Terwijl in Frankrijk de nadruk op het geschilderde werk van Carpeaux werd gelegd, werden er in Amsterdam ook een aantal belangrijke beelden aan de keuze toegevoegd.

Met *Jugendstil*, *Mellery* en *Carpeaux* waren er in het Van Gogh Museum voor het eerst drie verschillende tentoonstellingen tegelijkertijd te zien, en als de presentatie in het prentenkabinet van het Rietveldgebouw wordt meegeteld, zelfs vier. Dit vergde bijzondere inspanningen van de kant van Registratie en het inrichtingsteam. Het bleek bovendien dat het zomerse publiek dat vooral uit toeristen bestaat niet zomaar de tijd neemt om ook de tentoonstellingsvleugel te bezoeken. Dankzij het tellen van bezoekers beneden bij de roltrap kon worden vastgesteld dat ongeveer 30% van het publiek ook de tentoonstellingen bezocht, een behoorlijk aantal gezien de relatieve onbekendheid van de kunstenaars, echter onvoldoende om de gewenste spreiding van het publiek te bewerkstelligen.

In het kader van de viering van 400 jaar betrekkingen tussen Japan en Nederland werd in de promenade rondom de vijver en in het prentenkabinet de presentatie *Reflecties: Japan en Japonisme* (19 mei t/m 17 september) getoond. Werk uit eigen collectie en het Museum Mesdag werd samengevoegd met japonistische voorwerpen uit de collectie van Herman Dommissie. Gastconservatoren waren Kris Schiermeier en Matti Forrer, conservator van het Rijksmuseum voor Volkenkunde en Leiden. De inrichting en typografie lagen in handen van Victor Levie.

Na *Carpeaux* was ook de volgende grote tentoonstelling een overname: *De wereld van Montmartre: amusement en avantgarde 1875-1905* (14 juli t/m 24 september). Samensteller was Phillip Dennis Cate van het Jane Voorhees Zimmerli Art Museum, State University of New Jersey, New Brunswick. Deze unieke verzameling van theaterprenten, spotprenten, affiches en tekeningen werd eerder in de Gray Art Gallery, New York University getoond. Ook de catalogus werd van het Zimmerli Art Museum overgenomen. De inrichting werd verzorgd door Pieter Roozen (Studio Roozen, Amsterdam) en Joost van Alfen (Waac's, Rotterdam). Door middel van o.m. bijzondere inrichtingstechnieken, een videoprojectie, geluid, zaalteksten op lampen en een leestafel werd een bijzondere, bij het onderwerp passende sfeer gecreëerd. Tentoonstelling en inrichting werden overgenomen door de Museums of Fine Arts in San Francisco, waar ze in 2001 gepresenteerd zullen worden.

Op 19 oktober opende na vier jaar voorbereidingstijd de grootste tentoonstelling die ooit in het Van Gogh Museum werd gehouden: *Licht! Het industriële tijdperk, 1750-1900. Kunst & wetenschap, technologie en samenleving*. Eerst i.s.m. James M. Bradburne van het NewMetropolis Science & Technology Center in Amsterdam geconcipeerd en daarna met het Carnegie Museum of Art in Pittsburgh, Pennsylvania uitgevoerd, was deze expositie in vele opzichten baanbrekend. In eerste instantie was haar karakter interdisciplinair. Met wetenschappelijke instrumenten, gebruiksvoorwerpen, maar ook interactieve displays en demonstraties was *Licht!* voor een klassiek kunstmuseum als het Van Gogh Museum ongewend. Het doel was om een ander publiek te bereiken en de kunstminnende bezoekers eveneens meer inzichten in de productie en presentatie van schilderijen en beelden te verschaffen. De kwaliteit van de bruiklenen was van de eerste orde, met drie werken van Joseph Wright of Derby tot twee doeken uit de kathedraalenserie van Monet. Schilderijen van Pittoni, Maulbertsch, Volaire, Louthembourg, Menzel, Bendz, Homer, Delpy, Holman Hunt, Kersting, Segantini, Ancher, Kroyer, Turner, Church, Bierstadt en Peto waren voor de eerste keer in het museum te zien. Voornamelijk wetenschappelijk instrumenten zoals het Teylers Museum in Haarlem, het Museum Boerhaave in Leiden en het Musée des Arts et Métiers in Parijs hebben spectaculaire instrumenten en voorwerpen afgestaan. In totaal werden er meer dan 300 objecten getoond. Het aandeel museumbezoekers dat de weg naar de vleugel naam steeg dan ook van gemiddeld 30% in de zomer naar 80-85% in de wintermaanden.

De inrichting en verlichting lag weer in handen van Peter de Kimpe en Henk van der Geest. Pieter Roozen verzorgde de typografische vormgeving. Een aantal bedrijven heeft meegewerkt aan de technische aanvulling (zie daarvoor het hoofdstuk 5.2). De catalogus, geschreven door Andreas Blühm en Louise Lippincott, werd uitgegeven door Thames & Hudson (de Nederlandstalige versie door Waanders Uitgevers).

De afdeling Collecties presenteerde in het prentenkabinet van het Rietveldgebouw vier kleinere exposities met werken op papier uit eigen collectie: *Van Goghs Hiroshiges* (14 januari t/m 30 april), *Nieuwe aanwinst: een verzameling Franse prenten* (3 mei t/m 30 juli), *Montmartre verzameld* (3 augustus t/m 5 november) en *Kunstenarsportretten* (10 november 2000 t/m 10 februari 2001).

Voor educatieve en publicitaire activiteiten rondom de tentoonstellingen verwijzen we naar de betreffende hoofdstukken in dit jaarverslag.

5. EDUCATIE EN PUBLIEKSERVICE

5.1 Algemeen

De basis van onze kennis over het publiek, en daarmee een richtlijn voor ons beleid, wordt sinds een aantal jaren gelegd door het publieksonderzoek. Ook in 2000 zijn maandelijks bezoekers geënkquêteerd door de medewerkers van het Economisch en Sociaal Instituut van de Vrije Universiteit. Door samenvattingen, analyses en presentaties van de onderzoeksresultaten kregen wij wederom een goed beeld van onze publieksgroep. Zo leerden wij onder meer dat de gemiddelde leeftijd van de bezoekers rond de 36 jaar ligt. Vooral uit Spanje en Australië bleken jonge bezoekers te komen (resp. gemiddeld 27 en 25 jaar oud). Het grootste deel van de bezoekers komt uit de Verenigde Staten (ca. 20%), dat is méér dan het aantal Nederlanders (15%). Nederlanders vormen de oudste groep, zij zijn gemiddeld 43 jaar oud. Aanvullende gegevens die via de kassa binnenkomen, leren ons dat het aantal bezoekers met een Museumjaarkaart (dit zijn met name de Nederlanders), varieert van 3,7 tot 26,7 % en sterk afhankelijk is van de lopende tentoonstelling en het seizoen. Bij *Praag 1900 Poëzie en extase* van januari t/m maart was het percentage het hoogst, en in de zomermaanden, tijdens *Carpeaux*, *Reflecties* en *Mellery* bleek dat het laagst te zijn. Het aantal schoolkinderen dat bij de kassa vrije toegang kreeg lag in 2000 op ca. 40.000, te splitsen in 50% kinderen en begeleiders van Nederlandse scholen en 50% kinderen uit het buitenland.

Het publiek werd geïnformeerd met zaaltteksten en labels. Bij de firma Acoustiguide kon men zoals ook het voorgaande jaar een audiotour huren, die beschikbaar is in 7 talen. Bij de informatiebalie kon men een gratis plattegrond meenemen.

Zoals ieder jaar publiceerde de afdeling weer 3 Bulletins. Dit maal boden de tentoonstellingen de hoofdthema's: *Jugendstil*, *Mellery* en *Licht!*. Er werd aandacht besteed aan exposities, nieuwe aanwinsten, publicaties en evenementen zoals lezingen en kinderactiviteiten. Ook bood het museum in het najaar een serie lunchlezingen. Experts van binnen en buiten het Van Gogh Museum gaven toelichtingen op de vaste collectie, tijdelijke tentoonstellingen en aanverwante thema's uit de 19de eeuw (zie bijlage onderaan tekst Educatie & Publiekservice).

Daarnaast participeerde het museum met 3 lezingen in het 'Weekend van de Negentiende Eeuw', een initiatief van de Werkgroep Negentiende Eeuw. Dit evenement werd geopend in het Van Gogh Museum met de voorvertoning van de documentaireserie *De zomer van 1823* waarin Geert Mak letterlijk in het voetspoor van Jacob van Lennep stapt.

Andreas Blühm nam deel aan het symposium "Het beste van de 19de eeuw", gehouden op 2 december in de aula van de Universiteit van Amsterdam.

De afdeling Collecties verzorgde een aantal kleine presentaties in het Rietveldgebouw. Dit betrof onder meer een selectie van Franse grafiek, een serie zelfportretten en kunstenaarsportretten van 19de-eeuwse kunstenaars, en de inrichting van een serie bloemstillevens rondom een nieuwe aanwinst, de 'Millennium gift' van Sara Lee: een bloemstilleven uit 1878 van Camille Pissarro.

Ter gelegenheid van het 100-jarige bestaan van het Gemeentelijk Vervoer Bedrijf Amsterdam kreeg tramlijn 5 Vincent van Gogh als thema. Kinderen konden meedoen aan een kleurwedstrijd en de winnaars kregen tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Van Gogh Museum hun prijs.

Een groot evenement was de eerste Amsterdamse Museumnacht ('de n8'). 33 Amsterdamse musea waren op zaterdag 11 november geopend tot 1 uur 's nachts. Het Van Gogh Museum was met 7.500 bezoekers één van de best bezochte musea en kreeg een geheel nieuw publiek binnen bestaande uit met name jonge Amsterdammers. Zij konden in een feestelijke sfeer kennis maken met het museum en zijn collecties en de *Licht!*-tentoonstelling. Het restaurant, de sushi bar en de winkel waren geopend. Bovendien was er muziek, verzorgd door de zangeres Miss Bee die met haar Lotus Club jazz muziek bracht uit de tijd van de jaren 1920. Uniek was de mogelijkheid om je te laten fotograferen door één van Nederlands beroemdste fotografen, Erwin Olaf.

Tot slot werd de bezoekers op Tweede Kerstdag een gezongen rondleiding geboden, verzorgd door het Vocal Department. Tijdens een rondtocht door het museum, gaven zij een toelichting bij diverse schilderijen, waarna een toepasselijk lied volgde waaronder vanzelfsprekend enkele kerstliederen.

Namens het museum nam een medewerker van de afdeling deel aan een bijzondere masterclass *Een publieksgericht museum* die van 25 t/m 28 september werd georganiseerd door Bureau Erfgoed Actueel en de Nederlandse Museumvereniging voor hoofden en medewerkers van educatie diensten. Met diverse sprekers uit binnen- en buitenland, inclusief staatssecretaris Rick van der Ploeg tijdens een avond op de British Council, werd 4 dagen gedebatteerd over de plaats van educatie binnen een museum en de rol van de publieksmedewerker.

5.2 Tijdelijke tentoonstellingen

Het jaar begon met de voortzetting van de tentoonstelling *Praag 1900*, die geopend werd op 17 december 1999. Naast de gebruikelijke zaalteksten en labels was in samenwerking met Acoustiguide een audiotour gemaakt, alleen beschikbaar in het Nederlands. Hierin kwamen de kunstwerken, maar ook de literatuur en muziek uit de periode aan de orde. Er werd veel gebruik gemaakt (door bijna 4000 personen) van deze audiotour en de reacties waren zeer positief.

Ondertussen werd gewerkt aan de voorbereiding van de expositie *Jugendstil in woord en beeld*, waarbij labels en zaalteksten werden verzorgd.

Voor de volgende expositie, *Xavier Mellery, De ziel der dingen* werd geëxperimenteerd met zaalbladen in plaats van tekstbordjes. Op diverse plekken in de tentoonstellingsruimte konden de bezoekers een kaart meenemen waar de kunstwerken op klein formaat waren afgebeeld en toegelicht werden. Deze werkwijze was nieuw voor de bezoekers en werd niet door iedereen in dezelfde mate gewaardeerd en begrepen. In de hiernavolgende exposities is het museum dan ook weer terug gegaan naar de traditionele tekstbordjes.

De voorjaartentoonstelling *Jean-Baptiste Carpeaux* kreeg naast de standaard beteksting ook een geïllustreerde publieksfolder.

In samenwerking met de Amsterdamse Knutselacademie werd in de meivakantie een aantal (uitverkochte) workshops aangeboden aan kinderen die, na een bezoek aan Carpeaux's kunstwerken, zelfportretten gingen maken.

Kinderen konden in de zomermaanden ook een speurtocht doen, die gemaakt werd bij de tentoonstelling *Reflecties. Japan en Japonisme* en beschikbaar was in het Nederlands en Engels.

Op 14 juli opende de zomerexpositie *De wereld van Montmartre: amusement en avant-garde, 1875-1905*. Hierbij maakte de afdeling Educatie in samenwerking met de tentoonstellingsconservator Philip

Dennis Cate en Studio Roozen, Amsterdam, een levendig vormgegeven krant, het *Montmartre Magazine*, met humoristische afbeeldingen, spotprenten en een rebus. Op zondagen was er op de tentoonstelling live muziek. Studenten van het Amsterdamse Conservatorium speelden pianomuziek van componisten die in de periode 1875-1905 in Parijs werkzaam waren. Ook kwam er een sneltekenaar die portretten van bezoekers tekende. De muziek, de leestafels met het *Montmartre Magazine*, de sneltekenaar en de cafégeluiden op de achtergrond zorgden voor een sfeervolle en levendige zaal, geheel in de stijl van Montmartre rond de vorige eeuwwisseling.

Het hoogtepunt van het tentoonstellingsprogramma lag voor de afdeling Educatie & Publieksservice aan het einde van het jaar, met de expositie *Licht! Het industriële tijdperk 1750-1900. Kunst & wetenschap, technologie & samenleving*. Bij de ca. 300 objecten verzorgde zij een uitgebreide beteksting met veel informatie over de betreffende werken en hun relatie met het thema. Andere educatieve onderdelen waren de lichtstraat, de 'virtuele straat', met een weergave van het Rokin onder verschillende soorten straatverlichting in de afgelopen eeuwen.

Bij de catalogus verscheen een educatieve CD-rom met uitleg over lichtverschijnselen en illustratieve experimenten, geproduceerd i.s.m. VLM Computer Graphics, Amsterdam. Ook werd een door TBWAle-Company verzorgde speciale *Licht!-site* toegevoegd aan de home site van het Van Gogh Museum, met als bijzondere toevoeging een forum waar lezers ideeën over licht konden uitwisselen met de tentoonstellingsmakers. De CD-rom en de *Licht!-site* konden ook op zaal bekeken worden, aan een speciaal daarvoor ingerichte computertafel.

Het effect van 19de-eeuwse lampen werd niet alleen virtueel getoond, maar ook 'live': medewerkers van het Amsterdamse Museum EnergeticA demonstreerden op een aantal zondagmiddagen een gastafellamp en een koolspitslamp. Voor kinderen organiseerde de afdeling Educatie bovendien een Doe-hoek, waar iedere woensdag- en zondagmiddag gewerkt kon worden aan kleine lampjes, die de kinderen zelf ontwierpen en uitvoerden. Op 11 november, St. Maarten, was er geheel in de sfeer van de dag een workshop lampionnen maken. Ruim 50 kinderen maakten met groot enthousiasme een op 19de-eeuws model geïnspireerde lantaarn. De workshops werden georganiseerd en uitgevoerd door een stagiaire van de Noordelijke Hogeschool.

Op 26 november ontvingen we 120 toehoorders tijdens een lezingenmiddag die werd opgezet in samenwerking met de Vrije Academie voor Kunsthistorisch Onderwijs en het kunsttijdschrift *Kunstschrift*. Andreas Blühm, Evert van Uiter en Mariëtte Haveman gaven hun visie op de wisselwerking tussen licht en kunst in de 19de eeuw.

Tot slot verzorgde de afdeling een uitgebreid lespakket voor het middelbaar onderwijs. Op een met 150 aanwezige leraren meer dan uitverkochte docentendag werd het materiaal toegelicht: de speels vormgegeven, informatieve onderwijskrant, een docentenhandleiding met lessuggesties, twee CD-roms (met hoogtepunten en met lichteffecten) en voor iedere leerling een lichtgevende sleutelhanger. Zowel de docentendag als het materiaal waren een groot succes, het pakket werd zoveel besteld dat een herdruk nodig was en tientallen scholen meldden zich aan voor een rondleiding met afsluitende workshop waarin de leerlingen zelf een camera obscura maakten.

5.3 Internet

In 2000 is een aantal nieuwe onderdelen aan de website van het museum toegevoegd, waaronder een nieuw vormgegeven tentoonstellingskalender, een nieuwssector met een persberichten-archief en een pagina met links. Het meest spectaculair waren echter de toevoeging van een geheel nieuw vormgegeven *Licht!-site*, aansluitend bij de *Licht!*-tentoonstelling, en de lancering van de 3D Virtual

Tour, geproduceerd i.s.m. Intel, Oz en Smart VR. In dit gedeelte van de site kan de bezoeker virtueel rondwalen door een driedimensionale weergave van de museumzalen op de eerste verdieping van het hoofdgebouw, en daar de gepresenteerde schilderijen bekijken. Hij kan dat alleen doen, of samen met andere virtuele bezoekers on-line *chatten* over wat hij ziet en wat hij er van vindt. De afbeeldingen van de schilderijen kunnen tot in detail uitvergroot worden en bij ieder werk is aanvullende informatie beschikbaar. Bij twee van Van Goghs meesterwerken kan de bezoeker zelfs in het schilderij stappen, en zo bijvoorbeeld Van Goghs *Slaapkamer* van binnen bekijken, of rondlopen over het plein waar het 'gele huis' stond. Informatie-*hotspots* geven uitleg over delen van het schilderij of over Van Goghs leven in die tijd.

Zowel de *Light!-site* als de 3D Virtual Tour hebben veel aandacht en positieve reacties gekregen in de binnen- en buitenlandse pers. Sinds de lancering van beide nieuwe onderdelen in september 2000 is het bezoek aan de website ongeveer verdubbeld van ca. 600 naar ca. 1200 per dag.

Op initiatief van het Van Gogh Museum werd een overleg gestart tussen site medewerkers van Amsterdamse musea. Eens in de drie maanden is de groep samengekomen om ervaringen op dit werkterrein uit te wisselen. Bovendien vertegenwoordigde de site manager van het Van Gogh Museum het museum op het 4-daagse internationale congres *Museums and the Web* in Minneapolis.

5.4 Onderwijs

Begin 2000 is het Van Gogh lespakket voor het voortgezet onderwijs voltooid. Het lespakket bestaat uit een Van Gogh krant, een docentenhandleiding, een diaserie, een video, themakaarten en een Van Gogh gidsje. Het pakket werd vormgegeven door Volta in Utrecht. Voor het basisonderwijs is een docentenhandleiding geschreven bij het boek Vincent en Theo, broeders in de kunst. Al het lesmateriaal is via de afdeling Educatie & Publieksservice te bestellen. De afname is door het jaar heen flink gegroeid en ook aan de toename van het aantal telefoontjes van docenten is gebleken dat het Van Gogh Museum een steeds betere en bekendere naam krijgt in onderwijsland.

Net als in 1999 kon de afdeling Educatie een bijdrage leveren aan het programma van de IMC-weekendschool, een instelling die kinderen tussen 10 en 13 jaar gedurende een jaar onderwijs geven op de zondagen. Het doel van IMC-weekendschool is om jongeren uit de Amsterdam Zuid-Oost een breder toekomst beeld te geven door het verzorgen van beroepsgerichte lessen. De bijdrage van het Van Gogh Museum bestond uit het geven van een les op school door de onderwijsmedewerker van het Van Gogh Museum Berber Vinckemöller en een bezoek aan het museum met als doel de jongeren kennis te laten maken met het fenomeen museum. Diverse collega's van de afdeling Presentatie hielpen ons met de rondleidingen.

Ook dit jaar participeerde het museum in de Amsterdamse Kunstkijkuren. Zo'n 5.800 Amsterdamse kinderen uit groep 8 van 166 verschillende scholen bezochten ons museum onder leiding van de museumdocenten van Bureau Servicetaken Onderwijs. Deze docenten gaven ook rondleidingen tijdens de jaarlijkse Kunstschooldag.

Alle Amsterdamse basisscholen konden deel nemen aan dit evenement, waarbij ca. 200 kinderen het Van Gogh Museum bezochten.

In oktober 2000 hebben de Amsterdamse Wethouder Cultuur Saskia Bruines en Staatssecretaris Rick van der Ploeg het Van Gogh Museum, het Rijksmuseum, het Stedelijk Museum en het Amsterdam Historisch Museum uitgenodigd om een gezamenlijk voorstel te ontwikkelen voor het onderwijs. De hoofden van de afdelingen educatie zijn vanaf dat

moment bij elkaar gekomen en begonnen met het ontwikkelen van een voorstel. In een aantal bijeenkomsten werden ervaringen van de verschillende musea uitgewisseld en werd een gezamenlijke doelstelling geformuleerd met een aanzet tot een plan van aanpak. In 2001 krijgt dit project zijn vervolg.

Het schilderij *Augusta van Dongen. De Blauwe Japon* gaf aanleiding om een project te starten voor de jonge bezoekers van 6 t/m 8 jaar. In november is de afdeling Educatie gestart met het uitwerken van het idee om hen een theatrale rondleiding te bieden. Hierdoor maken de kinderen op speelse en spannende wijze kennis met het fenomeen 'museum' en met het Van Gogh Museum en zijn collectie in het bijzonder. Het script werd geschreven en de eerste *try out* vond plaats met een klas van het nabijgelegen Schreuder Instituut. Na een inleidende les op school bezochten de kinderen het Van Gogh Museum. Bij aankomst ontmoetten zij Augusta van Dongen (vrouw van de kunstenaar Kees van Dongen), gespeeld door actrice Yvonne Kuhfus. Augusta is de nacht ervoor uit haar schilderij gestapt en kan haar lijst niet meer vinden. Ze moet terug in haar kunstwerk zijn, voordat het museum opengaat voor publiek. Als zij te laat is, zal het schilderij langzaam vervagen. Ze vraagt de kinderen om haar te helpen, wat zij met vol enthousiasme deden. Het project wordt in 2001 uitgevoerd en belooft een groot succes te worden.

Zoals gezegd heeft de afdeling Educatie bij de tentoonstelling *Licht!* lesmateriaal ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs. De docentenhandleiding werd opgezet in samenwerking met Stichting Kunstweb. Tevens hebben we samen met Kunstweb een programma opgezet voor de tweede klas van het voortgezet onderwijs. Dit programma bestaat uit het lespakket ter voorbereiding en een rondleiding met workshop in het museum. Het was de eerste keer dat de afdeling met Stichting Kunstweb samenwerkte en dit is zeer succesvol gebleken. Naast hun expertise op het gebied van het voortgezet onderwijs hebben ze een groot scholenbestand waarvan ca. 15 klassen hebben deelgenomen aan het lichtproject.

Lunchlezingen Van Gogh Museum 2000

oktober

- 4 Hans Luijten, Vincent van Gogh als briefschrijver I
- 11 Marije Vellekoop, Het onderzoek naar de tekeningen van Vincent van Gogh uit Antwerpen en Parijs (1886-1887)
- 18 Edwin Becker, Kunst rond 1900: Glasgow, Wenen en Praag
- 25 Andreas Blühm, Licht! Het industriële tijdperk, 1750-1900 Kunst & wetenschap, technologie & samenleving

november

- 1 Benno Tempel, nieuwe aanwinst: Camille Pissarro, *Stilleven met pioenrozen en boerenjasmijn*
- 8 Aukje Vergeest, *The French Collection*. 19de-eeuwse Franse kunst in Nederlandse collecties
- 15 Teio Meedendorp, De werkplaats van de kunstenaars. Ateliers in de 19de eeuw
- 22 Roelie Zwikker, De wereld van Montmartre
- 29 Jeroen Baars, Wonen in Amsterdam rond 1900

december

- 6 Melanie Verhoeven, Van Gogh virtueel: het Van Gogh Museum op internet
- 13 Chris Stolwijk, Het onderzoek naar het kasboek van Theo van Gogh en Johanna Van Gogh-Bonger
- 20 Leo Jansen, Vincent van Gogh als briefschrijver II

5.5 Museum Mesdag

Tijdens het Museumweekend op 15 en 16 april waren bezoekers gratis welkom in Museum Mesdag. Speciaal voor de jonge bezoekers was er de mogelijkheid om rondgeleid te worden, waarna men zelf aan de slag kon gaan. Geïnspireerd op bijvoorbeeld de grote, bronzen kraanvogels, maakten de jongeren hun eigen versie van deze beelden onder begeleiding van docenten van het Haags Kinderatelier. Beide dagen werden goed bezocht.

In het najaar werd een serie zondaglezingen georganiseerd. Op tien achtereenvolgende zondagen konden bezoekers luisteren naar lezingen over de beeldende kunst uit de 19de eeuw die aansloten bij de collectie van Museum Mesdag (zie bijlage onderaan tekst Educatie & Publieksservice). De serie had een bescheiden opkomst, maar de bezoekers genoten van de verhalen van de experts én bovendien van het kopje thee. Ook in de herfstmaanden was er op een aantal zaterdagen een kinderatelier, opgezet in samenwerking met het Haags Kinderatelier. Kinderen vanaf 5 jaar konden er terecht om zelf kunstwerkjes te maken en, vanzelfsprekend, om het museum en de collectie te bekijken.

Op een zaterdag in september en eenmaal in november gaf het Doelenkwartet een concert in de 'directiekamer'. De 40 stoelen die in deze kleine zaal staan waren beide keren allemaal gevuld en brachten een nieuw publiek naar Museum Mesdag.

Lunchlezingen Museum Mesdag 2000

september

- 10 René Boitelle, "Praktijkrondeleiding" Verborgene verhalen.
- 17 Kris Schiermeier, Reflecties. Japan en Japonisme.
- 24 Benno Tempel, Jean-François Millet

oktober

- 1 Titus Eliëns, Mesdag en Colenbrander.
- 8 Maartje de Haan, Studies van het landschap.
- 15 John Leighton, Tormented by devils. The art of Théodore Rousseau.
- 22 Teio Medendorp, De impressie van het Impressionisme
- 29 Andreas Blühm, Licht in de 19e eeuw

november

- 5 Chris Stolwijk, Theo van Gogh en de (Haagse) kunsthandel in de 19e eeuw
- 12 Benno Tempel, Jozef Israëls

5.6 Informatiebalie

Sinds de heropening van het Van Gogh Museum in 1999 wordt de informatiebalie gerund door een professioneel team van klantgerichte medewerkers. Samen zorgden zij ook in 2000 dat de bezoekers dagelijks werden voorzien van informatie van allerlei aard, variërend van feiten over het leven van Vincent van Gogh, tot een betaalbaar hotel in de buurt. Met de informatieve plattegrond, die in 7 talen beschikbaar is, konden zij de mensen wegwijs maken in het museum. Gestoken in nieuwe bedrijfskleding, vormen deze medewerkers één van de belangrijkste visitekaartjes van het Van Gogh Museum.

6. VOORLICHTING EN PR

Gedurende de eerste maanden van het jaar ging de aandacht vooral uit naar de afwerking van de publiciteit rond de *Praag 1900*-tentoonstelling en de voorbereidingen rond de exposities *Jugendstil in woord en beeld* en *Xavier Mellery: de ziel der dingen* en *Jean-Baptiste Carpeaux*. Voor de Jugendstiltentoonstelling werd een kleine opening georganiseerd in de nieuwe vleugel. De persvoorbezichtiging van *Mellery* werd bijgewoond door een groep journalisten uit het buitenland die vanwege de opening van *De Glorie van de Gouden Eeuw* (Rijksmuseum) in Amsterdam waren. Ook *Jean-Baptiste Carpeaux* is niet onopgemerkt voorbijgegaan aan de pers. Tessa van der Waals maakte een prachtig *Mellery* affiche dat overal in het land te zien was. Beide tentoonstellingen, *Mellery* en *Carpeaux*, werden tezamen feestelijk geopend op 20 april.

Op 3 mei is er een succesvolle persactie georganiseerd rondom de aankoop van de Nabis collectie door de Vincent van Gogh Stichting. De aankoop is in de meeste landelijke dagbladen in kleur afgedrukt en uitvoerig besproken. Alle belangrijke actualiteitenprogramma's (NOS Journaal, SBS6 Journaal, RTL4 Nieuws en AT5 Journaal) hebben een item gewijd aan dit evenement.

In het kader van 400 jaar Nederlands-Japanse betrekkingen werd *Reflecties: Japan en Japonisme* georganiseerd. Het museum profiteerde van de grote media-aandacht voor dit project. Om de Japansfeer te benadrukken werd er in de centrale hal van het museum werd een sushi bar geïnstalleerd.

Op 23 mei brachten Keizer Akihito en Keizerin Michiko een bezoek aan het Van Gogh Museum samen met Prinses Margriet, Pieter van Vollenhoven en burgemeester Patijn van Amsterdam. Zij kregen een rondleiding van John Leighton gevolgd door een receptie voor de Japanse gemeenschap in Nederland. Dankzij het bezoek van de Keizer kwam het Van Gogh Museum regelmatig in beeld, zowel in de Nederlandse als de Japanse media.

De tentoonstelling *De wereld van Montmartre* was een zomerhit. De pers was unaniem positief over de gedurfde en creatieve inrichting. Bij wijze van exclusieve opening was de commissie Bizot (overleggroep van Internationale museumdirecteuren) op 13 juli genodigd. Vele internationale museumdirecteuren en hun partners dineerden die avond in het museum.

In het laatste weekend van augustus werd het Van Gogh Museum met een stand vertegenwoordigd op de Uitmarkt. Vooral de *Licht!*-tentoonstelling is daar, als hoogtepunt van het culturele najaarsseizoen, gepromoot.

In september werd de 'virtual tour' gelanceerd op www.vangoghmuseum.nl. De virtuele site is goed ontvangen door de media. Zelfs CNN wijdde een item aan dit progressieve onderdeel van de website in een special over internet.

Naar aanleiding van het *Weekend van de 19de eeuw* werd in september een lezing gehouden in het Van Gogh Museum in aanwezigheid van Geert Mak. Het initiatief is ontstaan vanuit de Werkgroep De Negentiende Eeuw. Het comité stelt zich ten doel om aan de hand van lezingen, activiteiten en

publicaties de invloed van de negentiende eeuw op onze samenleving onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Het openingsweekend werd uitvoerig in de media besproken.

Op 3 oktober heeft Sara Lee Corporation het schilderij *Stilleven met pioenrozen en boerenjasmijn* van Camille Pissarro officieel overgedragen aan het Van Gogh Museum. Hiervoor was een speciale presentatie georganiseerd voor relaties en pers.

Op 9 november hebben het Van Gogh Museum en Amsterdam University Press het boek *The French Collection. Nineteenth-century French paintings in Dutch collections* van Aukje Vergeest gepresenteerd aan pers en publiek. De Franse ambassadeur mevr. Gazeau-Secret nam het eerste exemplaar in ontvangst.

De multidisciplinaire tentoonstelling *Licht!* verdiende door zijn omvang en onderwerp een unieke aanpak. Er werden speciale doelgroepen benaderd, waaronder technische en wetenschappelijke tijdschriften in binnen- en buitenland. Voor het eerst werd een speciale CD-rom geproduceerd met een selectie van 45 afbeeldingen bestemd voor de pers. Vele bladen publiceerden hierdoor meer afbeeldingen dan gebruikelijk. De voor deze expositie ontworpen website was een goed voorlichtingsmiddel, evenals de educatieve CD-rom met lichtexperimenten. De tentoonstelling kreeg massale aandacht door zowel nationale als internationale pers. Nagenoeg alle kranten waren lovend over zowel inrichting als catalogus. De Daily Telegraph bestempelde *Licht!* zelfs als de beste expositie van het jaar. Voor de opening op 19 oktober, die door ruim 1400 relaties werd bijgewoond, werd een speciaal lichtobject gemaakt dat diende als entreebewijs. Verder was het Licht!-affiche, ontworpen door Pieter Roozen, een absolute bestseller in de winkel.

Eind december verscheen het *Van Gogh Museum Journal 2000*. In deze jaarlijkse wetenschappelijke publicatie is een artikel gepubliceerd over een recent ontdekt fragment in de correspondentie van Vincent van Gogh. Het nieuws is in 2001 door de media opgenomen.

Tijdens 2000 hebben we diverse avondontvangsten georganiseerd voor onder andere Microsoft, de Nederlandse advocatuur, de Mondriaanstichting en het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Aan het einde van het jaar konden we meedelen dat sinds de heropening in 1999 het Van Gogh Museum meer dan 2 miljoen bezoekers had aangetrokken. In 2000 was het museum met 1.312.204 bezoekers het best bezochte museum van Nederland.

7. REGISTRATIE EN AUTOMATISERING VAN DE COLLECTIE

Zwaartepunt binnen de afdeling was dit jaar de coördinatie van de tentoonstellingsprojecten met name *Licht!* en de coördinatie/organisatie van de uitgaande bruiklenen uit de vaste collectie.

Verder is er gewerkt aan de training van de assistent-registrars op het gebied van projectplanning en –coördinatie. Gezien de vele internationale en nationale samenwerkingsprojecten heeft Registratie zich de afgelopen periode kunnen ontwikkelen tot een professionele, goed georganiseerde afdeling en hebben de assistent-registrars door het zelfstandig uitvoeren van tentoonstellingsprojecten de nodige ervaring kunnen opdoen.

Een ander traject behelsde het uitwerken en implementeren van de benodigde procedures voor bruikleenverkeer, depotbeheer, collectiewisselingen en tentoonstellingsbouw.

De door Registratie ontwikkelde procedures zijn onderverdeeld in externe en interne procedures. Deze zijn nodig om de voortgang van de diverse werkzaamheden te bewaken. Een aantal procedures, zoals uitgaand en binnenkomend bruikleenverkeer, zijn geïntegreerd in de Collectie Registratie Database.

Een derde belangrijk takenpakket binnen Registratie is de begeleiding van de ontwikkeling van de Collectie Registratie Database. Het jaar 2000 stond in het teken van fase 2:

1. afronding fase 1 (t/m 31 december 2000), dit houdt in de afronding van de huidige modules (collectie, bruiklenen) en het uitbreiden van de queries en rapporten door I&O
2. overzetten van de dbase structuur naar de nieuwe Windows-versie 2000
3. start van de gefaseerde invoer van data door 1^e fase gebruikers conform het opgestelde dbase werkplan
4. bouw en implementatie Repro-module
5. opbouw digitale beeldbank
6. begeleiding van de 1^e fase gebruikersgroep en aanpassing structuur

8. VASTE COLLECTIE

8.1 Collectievorming

De collectie grafiek in het Van Gogh Museum, die grotendeels bestaat uit de prenten die Vincent en Theo van Gogh verzamelden en die thans behoren tot de collectie van de Vincent van Gogh Stichting, was tot voor kort klein en miste een werkelijke kern. Aan die situatie kwam in 2000 een einde dankzij een aankoop van de Vincent van Gogh Stichting – de grootste uit haar geschiedenis: zij verwierf een collectie van ruim 800 prenten en boeken van Franse kunstenaars uit de jaren 1890-1905. De collectie, sinds de jaren vijftig samengebracht door een particuliere verzamelaar, heeft een sterke nadruk op de werken van Nabis-kunstenaars en bevat grafiek van onder meer Pierre Bonnard, Edouard Vuillard, Félix Vallotton, Henri de Toulouse Lautrec en Maurice Denis. De prenten zijn veelal in onberispelijke staat, wat voor dergelijke kwetsbare werken op papier opmerkelijk mag heten.

De Sara Lee Corporation maakte in 2000 een ongekend groots gebaar door het belangrijkste deel van haar collectie te schenken aan musea in de hele wereld. Het Van Gogh Museum profiteerde daarvan mee en verwierf het eerste schilderij van Camille Pissarro in de collectie, *Stilleven met pioenrozen en boerenjasmijn*. Gezien de nog steeds te magere vertegenwoordiging van de impressionisten in de collectie is deze aanwinst van het grootste belang.

De tekeningencollectie werd uitgebreid met een klein, gepointilleerd stadsgezicht van Louis Hayet, *De rijtuigen*, dat verworven werd met fondsen van de inmiddels opgeheven Stichting Vrienden van het Van Gogh Museum.

8.2 Collectiebeheer

Het depot voor werken op papier werd opnieuw ingericht en aanzienlijk met stellingen uitgebreid om de collectie Nabisprenten te kunnen herbergen.

Het Van Gogh Museum stelde een ruim aantal werken als bruikleen beschikbaar voor tentoonstellingen in binnen- en buitenland (zie bijlage III). Daaronder bevonden zich een aantal grotere bruiklenen voor tentoonstellingen van speciaal belang. Voor de expositie *Van Gogh Portraits*, die te zien was in Detroit (Detroit Institute of Arts), Boston (Museum of Fine Arts) en Philadelphia (Philadelphia Museum of Arts), werden 25 werken van Van Gogh (15 tekeningen en 10 schilderijen) uitgeleend. De Van Gogh-tentoonstelling in de Fondation Giannada in Martigny (Zwitserland) mocht rekenen op 9 werken van Van Gogh (5 schilderijen en 4 tekeningen). Voor de tentoonstelling *Impression: Painting Quickly* in de Londense National Gallery, werden 6 werken van de kunstenaar beschikbaar gesteld (deze tentoonstelling is in 2001 in eigen huis te zien en reist vervolgens, aangevuld met enkele werken uit de School van Barbizon uit de collectie van het Museum Mesdag, door naar The Clark Institute in Williamstown). In 2000 vond in Tokio de zesde en laatste tentoonstelling plaats van de reeks exposities die een tegenprestatie vormden voor de genereuze fondsen die door de Yasuda Fire and Marine Insurance Company geschonken werden voor de bouw van de nieuwe tentoonstellingsvleugel van het Van Gogh Museum. 30 prenten en tekeningen en 2 schetsboeken van Van Gogh en 30 werken op papier van andere kunstenaars uit de collecties in het Van Gogh Museum en het Museum Mesdag werden in het Yasuda Kasai Museum in Tokio tentoongesteld. Drie werken van Jozef Israëls droegen bij aan het aan deze kunstenaar gewijde retrospectief in Groningen.

Aan het Rijksmuseum Twenthe werden 4 langdurige bruiklenen (waaronder 2 schilderijen van Van Gogh) beschikbaar gesteld voor versterking van de collectie bij de heropening in 2001.

8.3 Onderzoek

Het onderzoek in het Van Gogh Museum werd met ingang van januari 2000 strakker geleid en geïntensiveerd door oprichting – binnen de afdeling collecties – van een Afdeling Onderzoek en de benoeming van een Hoofd Onderzoek. In die functie werd Leo Jansen, wetenschappelijk medewerker van het Brievenproject, aangesteld. Chris Stolwijk werd aan de afdeling toegevoegd als Conservator Onderzoek. Het nut van deze afdeling – betere bewaking van projecten, goed verlopende uitwisseling van informatie binnen de Afdeling Collecties en naar andere afdelingen toe, zorgvuldig onderhoud van contacten met externe medewerkers – heeft zich inmiddels bewezen.

8.3.1 Bestandscatalogi

In het in 1995 begonnen project van bestandscatalogi van alle tekeningen en schilderijen van Van Gogh in het Van Gogh Museum werden in voorafgaande jaren twee delen gewijd aan de tekeningen uit de Nederlandse jaren van Van Gogh (1996, 1997); het eerste deel van de schilderijencatalogus werd in 1999 uitgebracht, en was eveneens gewijd aan de Nederlandse jaren van de kunstenaar. In 2000 werd voorbereidend onderzoek verricht voor de publicatie van volgende delen in deze twee reeksen. In de vroege herfst van 2001 verschijnt de derde tekeningencatalogus, waarin de tekeningen uit Antwerpen en Parijs worden behandeld. Het onderzoek voor de publicatie van de tweede schilderijencatalogus (te verschijnen in najaar 2002), eveneens gewijd aan de periode in Antwerpen en Parijs, is in volle gang. De tekeningencatalogus zal uiteindelijk vijf delen omvatten, de schilderijencatalogus drie.

Voor de bestandscatalogus schilderijen wordt zeer uitgebreid technisch onderzoek verricht. In 2000 zijn ruim 20 schilderijen van Van Gogh onderzocht die besproken zullen worden in deel 2: Antwerpen en Parijs 1885-1888.

Veranalyses werd uitgevoerd in samenwerking met Instituut Collectie Nederland, en Shell research and Technology Centre in Amsterdam (SRTCA) die het project ondersteunen.

8.3.2 Brievenproject

Het Van Gogh Brievenproject, gestart in 1994, is een samenwerkingsverband tussen het Van Gogh Museum en het Constantijn Huygens Instituut in Den Haag. Specialisten, bijgestaan door een wetenschappelijke redactieraad, bewerken de correspondentie van Van Gogh tot een wetenschappelijke, geannoteerde editie.

Het onderzoek ten behoeve van de uitgave van de volledige briefwisseling van Vincent van Gogh is in 2000 volgens planning voortgezet. Na de afronding (zomer 2000) van de leestekst van Van Goghs Franstalige brieven zijn thans *van alle* brieven leesteksten voorhanden. Verder was het onderzoek voornamelijk gericht op het verzamelen van gegevens ten behoeve van de annotaties – in het bijzonder van de Antwerpse en Parijse periode, 1885-1886. Belangrijk was een intensief onderzoek in de musea, prentenkabinetten en bibliotheken van Parijs en Londen ter identificatie van door Van Gogh genoemde kunstwerken, de gelezen boeken en tijdschriften, en de contacten die hij in deze steden onderhield. Inmiddels zijn de annotaties van brieven 1-200 afgerond. Het streven is nu per jaar c. 200 brieven te annoteren.

8.3.3 Expertises

De hoeveelheid aanvragen voor expertises neemt nog elk jaar toe, van 240 in 1999 tot 265 in 2000. Het onderzoek dat in 1999 al verricht werd voor Van Goghs *De tuin van de inrichting* werd nog uitgebreid en verdiept. De resultaten ervan zijn in maart 2001 inmiddels gepubliceerd.

Een vergelijkbare affaire omtrent betwijfelde authenticiteit speelt zich af rond Van Goghs *Stilleven met zonnebloemen* in het Yasuda Kasai Museum in Tokio. Het Van Gogh Museum investeerde hierin in 2000 de nodige onderzoekstijd. Dit wordt in 2001 vervolgd, in het kader van de Van Gogh-Gauguin tentoonstelling. Aan de bevindingen zal een publicatie worden gewijd.

8.3.4 Van Gogh Museum Journal

In december 2000 werd het vijfde deel van het *Van Gogh Museum Journal* gepubliceerd. Het *Journal* was naar aanleiding van het gelijknamige symposium (Van Gogh Museum, 1999) grotendeels gewijd aan 'Theo van Gogh and the 19th-century art trade'. Internationaal bekende experts – Madeleine Fidell-Beaufort, Patricia Mainardi, Monique Nonne en Richard Thomson – leverden belangrijke bijdragen. De museumstaf was vertegenwoordigd met een bijdrage van Leo Jansen, Hans Luijten en Wouter van der Veen over een doorgekrast brieffragment van Van Gogh en van Chris Stolwijk over de jonge jaren van Theo van Gogh als kunsthandelaar. Sjraar van Heugten, John Leighton, Benno Tempel, Louis van Tilborgh en Marije Vellekoop verzorgden onder meer een uitgebreid overzicht van de activiteiten en presenteerden de nieuwe aanwinsten.

Het zesde deel van het *Journal*, dat staat gepland voor februari 2002 zal, naar aanleiding van de tentoonstelling Van Gogh-Gauguin (Chicago, The Art Institute 2001 en Amsterdam, Van Gogh Museum 2002) voornamelijk gewijd zijn aan het onderzoek naar het werk van Van Gogh en Gauguin.

8.4 Overige activiteiten

Sinds maart 1996 werkte een wetenschappelijk medewerker aan inventarisatie en catalogisering van alle Franse 19^e-eeuwse schilderijen in Nederlands openbaar bezit. De eerste twee jaar werd dit project financieel ondersteund door de Mondriaan Stichting.

Het wordt begeleid door wetenschappers in het Van Gogh Museum en door prof. Ronald de Leeuw, hoofddirecteur van het Rijksmuseum. Nadat de inventarisatie en catalogisering in 1999 werden afgerond, werd in najaar 2000 het onderzoek gepubliceerd in: Aukje Vergeest, *The French collection. Nineteenth-century French Painting in Dutch Public Collections*, Amsterdam (Van Gogh Museum/Amsterdam University Press) 2000, 384pp. Hierin worden op zorgvuldige wijze c. 1100 schilderijen gecatalogiseerd.

In 2000 is het onderzoek naar het zogenaamde *Kasboek* dat Theo van Gogh en zijn vrouw, Johanna van Gogh-Bonger, bijhielden, en dat belangwekkende gegevens over de verkoop van werken van Vincent Van Gogh door een medewerker van de Vincent van Gogh Stichting en een wetenschappelijk medewerker van afdeling Collecties voortgezet en grotendeels afgerond. In het najaar van 2001 zullen de resultaten van dit onderzoek worden gepubliceerd.

Het Van Gogh Museum neemt deel aan het voorbereidende onderzoek voor de Van Gogh-Gauguin tentoonstelling, die in september 2001 in Chicago (The Art Institute) geopend zal worden. Het museum heeft daartoe een externe medewerker ingehuurd, mevrouw Cornelia Peres, die gedurende 1999-2000 technisch onderzoek naar schilderijen van Van Gogh en Gauguin in binnen- en buitenland verrichte.

Resultaten van haar onderzoek worden gebruikt voor de begeleidende tentoonstellingscatalogus en (delen daarvan) zullen ook separaat worden gepubliceerd in het *Van Gogh Museum Journal*. Ook door de eigen restaurator wordt in dit verband onderzoek verricht. Wetenschappelijke medewerkers van het Van Gogh Museum onderhielden nauwe contacten met de organisatoren van de tentoonstelling en de auteurs van de catalogus, waarvoor zij ook al redacteur optraden.

In 2000 is een aanvang gemaakt met de voorbereiding van een tentoonstelling ter ere van Vincent van Goghs 150ste geboortjaar in 2003. Hiervoor is voor de periode van één jaar een projectmedewerker aangesteld. Wetenschappelijke medewerkers van het museum zijn nauw bij dit tentoonstellingsproject betrokken, dat zich speciaal richt op van Goghs smaak voor de beeldende kunst en literatuur. De begeleidende tentoonstellingscatalogus zal door wetenschappelijke medewerkers worden samengesteld en geschreven.

Conservatoren en wetenschappers waren betrokken bij tentoonstellingswerkzaamheden, zowel in het Van Gogh Museum als voor andere instellingen, interne en externe (wetenschappelijke) publicaties, lezingen in binnen- en buitenland. Tevens worden contacten onderhouden met een groot aantal binnen- en buitenlandse wetenschappers.

In samenwerking met de Afdeling Onderzoek van het ICN werd materiaal-technisch onderzoek verricht naar enkele werken in het Museum Mesdag (Jozef Israëls HWM 154; Théodore Rousseau HWM 286 en 287; palet van Jozef. Maris v 182 S/2000).

Het Van Gogh Museum participeert in de Onderzoeksschool voor Kunstgeschiedenis, waarvan het een van de oprichters is.

8.5 Bibliotheek en Documentatie

De informatievergarig betreffende werken uit de collectie en aangaande alle werken van Van Gogh gaat gestaag door. De documentalisten spelen een voortdurende belangrijke rol bij de totstandkoming van de bestandscatalogi (zie 8.3.1), bij herkomstonderzoek, en zij ondersteunen in het algemeen het wetenschappelijk onderzoek.

De bibliotheek werd met 676 aanwinsten uitgebreid. De bibliothecaris mocht in maart in Pittsburgh de Puvill Libros Award van The Art Libraries Society of North America in ontvangst nemen.

Er werd een begin gemaakt met het samenstellen van een calamiteitenplan voor de bibliotheek. De bibliothecaris nam het initiatief tot oprichting van een Werkgroep Calamiteitenplanning van het OKBN, die een richtlijn zal samenstellen voor calamiteitenplanning in kunst(historische) bibliotheken.

De bibliotheeksoftware TINgogh was aan vervanging toe en dit jaar werd uiteindelijk gekozen voor ADLIB Plus, een geïntegreerd systeem voor bibliotheekautomatisering en collectieregistratie, dat ook wordt gebruikt door het Rijksmuseum. In november werd een begin gemaakt met de installatie, die geruime tijd in beslag neemt.

In november werd een nieuwe medewerkster bibliotheek aangesteld.

8.6 Restauratie en conservering

Er werd slechts een gering aantal oppervlakkige behandelingen uitgevoerd, meestal omdat het werk in bruikleen werd gegeven voor een tentoonstelling.

Uitgebreide behandelingen van schilderijen

- Vincent van Gogh, *Huizen in Antwerpen*, s 142 V/1962
- Vincent van Gogh, *Boerin met witte muts*, s 04 V/1962, met aan de achterzijde, *Volkstuinje met zonnebloemen te Montmartre*
- Emile Bernard, *Stilleven met bloemen in kan*, s 479 N/1996
- Emile Bernard, *Zelfportret*, s 482 N/1996
- Emile Bernard, *Straatje in Pont-Aven*, s 476 N/1996. Van dit werk werd tevens de originele lijst gerestaureerd.
- Emile Bernard, *Huis tussen bomen*, s 477 N/1996.
- Isaac Israels, *Portret van J. van Gogh-Bonger*, s 231 V/1962
- Camille Pissarro, *Stilleven met pioenrozen en borenjasmijn*, s 502 S/2000
- Odilon Redon, *Femme apparaissant dans une ogive*, s 472 N/1996
- Odilon Redon, *Vrouwenkopje*, s 467 N/1996

Door Papierrestauratie Lingbeek en Van Daalen werden aan 40 tekeningen van Van Gogh conserverende behandelingen of kleine restauraties verricht. Enkele werken van tijdgenoten ondergingen minimale ingrepen die noodzakelijk waren alvorens een werk uitgeleend werd voor een expositie.

9. PERSONEEL EN ORGANISATIE

9.1 Algemeen

De krapte op de arbeidsmarkt treft ook het Van Gogh Museum. Hoewel wij op gemiddeld meer sollicitanten mogen rekenen dan menig andere organisatie in de regio Amsterdam, vraagt het werven van nieuw personeel toch om passende (nieuwe) maatregelen. Het volledig vergoeden van reiskosten openbaar vervoer is een belangrijk voornemen dat in het jaar 2000 werd uitgewerkt en in 2001 operationeel zou moeten worden.

De uitbreiding van de totale formatie van het Van Gogh Museum, het toenemen van het aantal Arbotaken en het vervallen van de functie van Hoofd Interne Bedrijfsvoering heeft geleid tot uitbreiding van de formatie van de afdeling Personeel & Organisatie met 0,8 fte voor een 2^e personeelsfunctionaris (met arbotaken).

Nieuwe initiatieven werden ontwikkeld om de commerciële activiteiten van het museum uit te breiden en onder te brengen in een aparte vennootschap. Hiertoe is tot verzelfstandiging van deze activiteiten overgegaan onder de naam Van Gogh Museum Enterprises BV. De nieuwe entiteit stelt zich ten doel om fondsen te verwerven voor het museum. Hiertoe wordt deze belast met het uitvoeren van alle commerciële activiteiten. Deze zijn groothandel, detailhandel en voorverkoop entreebewijzen.

9.2 Arbeidsomstandigheden

De Ondernemingsraad heeft in 2000 een sub-commissie in het leven geroepen om de uitvoering van het arbeidsomstandighedenbeleid te monitoren.

In het jaar 2000 zijn er diverse onderzoeken geweest die door deskundigen van de Arbodienst, op ons verzoek, zijn uitgevoerd. De noodzaak hiertoe was op basis van eigen bevindingen -het Van Gogh Museum streeft naar optimale arbeidsomstandigheden- en op aanraden van de Arbeidsinspectie.

9.3 Beleidsontwikkeling

In het jaar 2000 is er een tweetal beleidsinstrumenten ontwikkeld die aan het thema 'zorg voor de medewerker en de organisatie' een bijdrage leveren. Het betreft hier de Ziekteverzuimbeleidsnotitie en de Regeling Functioneringsgesprekken. Beide beleidsinstrumenten zijn in goed overleg met de Ondernemingsraad tot stand gekomen. In het verlengde van de nieuwe Regeling Functioneringsgesprekken hebben alle leidinggevenden een op deze regeling afgestemde vaardigheids training gevolgd.

In de Regeling Functioneringsgesprekken wordt aandacht besteed aan een koppeling van individuele- én organisatieontwikkeling.

9.4 Interne communicatie

De grootte van de organisatie en de geografische verspreidheid, eist een aanpassing van de bestaande interne communicatiestructuren en -systemen. In 2000 is het intranet in het Van Gogh Museum geïntroduceerd waarop o.a. een site van de Ondernemingsraad en van de afdeling P&O is te vinden. Op de site van de afdeling P&O is, naast algemene werknemers informatie over het werken in het Van Gogh Museum, de complete verzameling van alle regelingen opgenomen die o.a. de secundaire arbeidsvoorwaarden bevatten.

Het doel is om de medewerkers van het Van Gogh Museum te voorzien van optimale en volledige informatie. Het intranet is hier een bijzonder belangrijk systeem voor.

In het kader van interne communicatie is in 2000 ook een nieuwe overlegvorm geïstitutionaliseerd. Maandelijks is er een thematische bijeenkomst van alle leidinggevenden.

BIJLAGE I PERSONEELSMUTATIES 2000

Naam	IN DIENST	UIT DIENST	FUNCTIE
Basjes N.		31-5-00	salarisadministrateur
Bras pinto V.		31-10-00	beveiligingsmedewerker
Roode C.J.		30-9-00	beveiligingsmedewerker
Vergeest A.A.		30-6-00	wetensch.medewerker
Vries de J.F.W.		31-8-00	beveiligingsmedewerker
Bokkers S.I.		25-2-00	secr.comm..zaken
Zwemmer C.W.J.		30-4-00	beveiligingsmedewerker
Veen van der W.V.		31-7-00	romanist
Messchaert B.		30-6-00	beh.museumwinkel
Wissink M.C.		31-12-00	secr.adj.directeur
Graaf de B.A.J.		31-3-00	kassier
Valentijn T.M.		31-8-00	caissiere
Eyck van E.W.		27-2-00	beveiligingsmedewerker
Kahmann C.G.A.		31-1-00	hfd.fin.adm.
Raaijmakers R.		31-3-00	kassier
Posthuma S.		30-9-00	mdw.educatie
Horn M.A.	1-1-00	31-12-00	mdw.museumwinkel
Mookhoek E.	1-1-00	13-2-00	mdw.infobalie
Matti G.M.F.N.	1-1-00	30-9-00	mdw.infobalie
Tempel E.	3-1-00	30-11-00	ass.conservator
Velzen van B.M.C.		1-3-00	stagiaire
Ouden den A.W.D.		30-4-00	caissiere
Fontein S.F.	1-2-00	31-10-00	mdw.museumwinkel
Ouled Radi M.	1-2-00		boekh.adm.mdw
Kamp van der G.M.	1-2-00		hfd.techn.dienst
Taif K.	7-2-00	31-10-00	garderobe mdw
Melchers M.	1-2-00	30-6-00	secr.tent./educatie
Schram R.A.	15-3-00	31-12-00	commercieel mdw
Goot van der J.B.	1-3-00	30-6-00	kassier
Di gazar C.	18-2-00		mdw.infobalie
Meijer R.	1-4-00	31-10-00	ass.bibliothecaris
Spijkers E.	1-5-00		pers.sal.adm.
Vermeulen-Izaks W.A.	1-5-00		hfd.fin.adm.
Costa Fernandes da A.	1-5-00		caissiere
Gerritsen H.	1-5-00	9-7-00	caissiere
Neyen K.	17-4-00	30-9-00	mdw.museumwinkel
Sturkenboom-kerkhoven J.A.	1-5-00	9-5-00	caissiere
Rodrigues pereira da silva A.	1-4-00		caissiere
Noorman H.J.	10-4-00	30-9-00	mdw.museumwinkel
Vinckemoller B.S.	1-5-00		mdw.onderwijs
Rheenen van C.C.	20-5-00	30-9-00	mdw.museumwinkel
Rios da S.S.A.C.	21-6-00	30-9-00	secr.adj.directeur
Graaf de B.A.J.	1-6-00		kassier
Horst van der A.F.	1-7-00	31-12-00	garderobe mdw
Advokaat - amstel van L.	10-7-00		caissiere

NAAM	IN DIENST	UIT DIENST	FUNCTIE
Tigelaar R.A.	11-7-00	30-9-00	mdw.museumwinkel
Boerma M.	1-9-00		personeels funct.
Mohr - robbers M.J.W.	1-9-00		beveiligingsmedewerker
Tokalak I.H.	28-8-00		garderobe mdw
Waterland R.A.K.	1-9-00		secr.tent./educatie
Dalen van K.L.	1-10-00		beveiligingsmedewerker
Bakker N.K.	1-10-00		wetensch.medewerker
Jager de S.W.	1-10-00		garderobe mdw
Schuil P.	1-11-00		ass.bibliothecaris
Dingen R.J.	6-12-00		beveiligingsmedewerker
Bruin de L.	4-9-00		stagiaire
Hovius Y.M.S.	25-10-00		mdw.infobalie
Hejdelind V.T.E.	26-10-00		stagiaire

BIJLAGE II Aanwinsten 2000

Tekeningen/pastels

Inventarisnummer	Kunstenaars	Techniek	Titel	Datering
d 1098 S/2000	Hayet, Louis		Les charrettes	1887 / 1888
d 1099 S/2000	Zandleven, Jan Adam		Spitters	onbekend
d 1100 S/2000	Zandleven, Jan Adam		Handenstudie	onbekend
d 1101 S/2000	Zandleven, Jan Adam		Bosgezicht	onbekend
d 1102 S/2000	Zandleven, Jan Adam		Boomstudie	onbekend

Prenten (excl. Nabis collectie p 989 V/2000 t/m p 1795 V/2000 en Salon grafiek p 1809 S/2000 t/m p 1916 S/2000)

Inventarisnummer	Kunstenaars	Techniek	Titel	Datering
p 1801 S/2000			Ramsgate	onbekend
p 1797 S/2000	Buhot, Félix Hilaire		Cabinet de lecture au Japon	1875
p 1798 S/2000	Buhot, Félix Hilaire		Le poisson volant	1875
p 0981 S/2000	Chahine, Edgar		Fortification près de Saint Ouen	onbekend
p 0988 S/2000	Chahine, Edgar		St Ouen Vue des fortifications de Paris 1901/02	1901 / 1902
p 1917 S/2000	Israëls, Jozef	ets	Meisje met spade	
p 1918 S/2000	Israëls, Jozef	ets	De roker	1882
p 1800 S/2000	Lebeau, Chris	lithografie	Oude schoenen	25 juli 1913
p 1799 S/2000	Raffaëlli, Jean-François		Uitnodiging Galerie Pellet	onbekend
p 1796 S/2000	Somm, Henry		Japonisme	1881
p 1802 S/2000		lithografie	Royal harbour of Ramsgate	1851
p 1803 S/2000		lithografie	Ramsgate church	1851
p 1804 S/2000		lithografie	St. Georges Church Ramsgate	1851
p 1805 S/2000		lithografie	Wellington crescent Ramsgate	1850
p 1806 S/2000			Wellington crescent Ramsgate	1851
p 1807 S/2000			Christ Church Ramsgate	1850
p 1808 S/2000			Trinity Church, Ramsgate	1852

Schilderijen

Inventarisnummer	Kunstenaars	Techniek	Titel	Datering
s 0502 S/2000	Pissarro, Camille	olieverf op doek	Stilleven met pioenrozen en	1872 / 1877

		boerenjasmijn	
--	--	---------------	--

Sculptuur/voorwerpen

Inventarisnummer	Kunstenars	Techniek	Titel	Datering
v 0182 S/2000	Onbekend		Palet van Jacob Maris	onbekend

BIJLAGE III Inkomende en uitgaande bruiklenen 2000

langdurig bruikleen aan het VGM

National Gallery UK

15-5-99 - 15-5-00

Paul Cézanne, Landschap met populieren s 0202 B/1999

Private Collection, courtesy of Pym's Gallery

15-5-99 - 15-5-00

Édouard Manet, Study for Bar at the Folies-Bergères s 0201 B/1999

privé collectie

21-10-99 - 21-10-00

Jean François Millet, Jonge herderin d 0227 B/1999

Haags Gemeentemuseum

15-7-00 - 15-7-10

Carel Adolph Lion Cachet, Ezel v 0097 M/1994

privé collectie

1-12-00 - 1-12-01

Théophile Emile Achille de Bock, Landschap d 0228 B/2000

langdurig bruikleen van het VGM

National Gallery

10-8-99 - 10-8-00

Vincent van Gogh, Een paar schoenen s 0011 V/1962

Rijksmuseum Twenthe te Enschede

1-12-00 - 1-12-01

Vincent van Gogh, Bospad s 0080 V/1962

Vincent van Gogh, Montmartre bij de Moulin à Poivre s 0014 V/1962

Isaac Israëls, Portret van Jo van Gogh-Bonger s 0231 V/1962

Theodor Poeckh, Portret van een onbekende vrouw s 0433 M/1992

Uitgaande bruiklenen aan tentoonstellingen

Homage à Theo van Gogh the Musée d'Orsay in Paris

24-9-99 - 9-1-00

Theo van Gogh, Vincent van Gogh, b 0743 V/1962

Paul Albert Besnard, La femme à la pelerine (Delteil 86) p 0020 V/1962

Édouard Manet, Lola de Valence p 0066 V/1962

Camille Pissarro, Lucien Pissarro, De zaaier p 0096 V/1962

Jean-François Raffaëlli, Man met twee honden p 0104 V/1962

Vincent van Gogh, Theo van Gogh, b 0589 V/1962

Vincent van Gogh, Theo van Gogh, b 0610 V/1962

Theo van Gogh, Plakboek van Theo met reproductie naar
kunstwerken t 1488 V/1962

Paul Signac, Theo van Gogh, b 0640 V/1962

Document b 4781 V/1962

Theo van Gogh, Vincent van Gogh, b 0749 V/1962

Theo van Gogh, Vincent van Gogh, b 0766 V/1962

Camille Pissarro, Theo van Gogh, b 0821 V/1962

Vincent van Gogh, Theo van Gogh, b 0617 V/1962

Emile Bernard, Theo van Gogh, b 0827 V/1962

Document b 4784 V/1962

Theo van Gogh, Paul Gauguin, b 0864 V/1962

Camille Pissarro, Lucien Pissarro, b 4668 V/1962

Emile Bernard, b 3052 V/1985

Camille Pissarro, Claude Monet, b 3051 V/1985

Theo van Gogh, b 2119 V/1982

Document b 2013 V/1982

Albert Aurier, Visitekaartje i.v.m. ziekte Theo van Gogh b 2004 V/1982

Document b 1993 V/1980

Theo van Gogh, b 1896 V/1962

Henri Charles Guerard, Japonnaisserie met kalender 1884 p 0103 V/1970

Édouard Manet, De paardenrennen / Les courses p 0056 V/1962

Document b 4785 V/1962

Theo van Gogh, Léon Joseph Florentin Bonnat, b 1191 V/1962

Paul Gauguin, Vaas v 0037 V/1978

Charles Daubigny, Strand bij eb s 0106 B/1991

Ernest Quost, Tuin met klimrozen s 0457 V/1996

Frank Boggs, Kolenschepen op de Theems s 0213 V/1962

Camille Corot, Herinnering aan Nemi, rotsen te midden
van het struikgewas hwm 0065

Onbekend, Catalogus tentoonstelling Pissarro bvg 2971 BVG

Onbekend, Catalogus Goupil & Cie bvg 1349 BVG

Onbekend, Catalogus tentoonstelling Raffaëlli bvg 4254 BVG

Theo van Gogh, b 1496 V/1962

Theo van Gogh, Auguste Rodin, b 1340 V/1962

Theo van Gogh, Auguste Rodin, b 1339 V/1962

Theo van Gogh, Albert Aurier, b 1277 V/1962

Theo van Gogh, Paul Gauguin, b 0849 V/1962

Theo van Gogh, Erik Theodor Werenskiold, b 1196 V/1962

Édouard Manet, Berthe Morisot p 0053 V/1962

Theo van Gogh, Octave Mirbeau, b 1176 V/1962

Paul Albert Besnard, Theo van Gogh, b 1167 V/1962

Claude Monet, Theo van Gogh, b 1159 V/1962

Henri de Toulouse-Lautrec, Recu voor Theo's betaling
van 'Poudre de Riz' b 1156 V/1962

Emile Bernard, Theo van Gogh, b 1154 V/1962

Edgar Degas, Theo van Gogh, b 1152 V/1962

Edgar Degas, Theo van Gogh, b 1149 V/1962

Edgar Degas, Theo van Gogh, b 1148 V/1962

Vittorio Matteo Corcos, Theo van Gogh, b 1144 V/1962

Theo van Gogh, Paul Gauguin, b 0873 V/1962

Document b 4793 V/1989

Theo van Gogh, Paul Gauguin, b 0852 V/1962

Theo van Gogh, Gustave Geffroy, b 1199 V/1962

Vincent van Gogh, Zelfportret met vilten hoed s 0156 V/1962

Paul Gauguin, Vrouw in het hooi d 0682 V/1962

Honoré Daumier, Man te paard d 0661 V/1962

George Hendrik Breitner, Meisje in het gras d 0726 V/1962

Emile Bernard, Bordeelscene d 0636 V/1962

Thijs Maris, Keukenmeisje hwm 0198

Jacob Maris, Stenen molen hwm 0190

Vincent van Gogh, Gezicht op Parijs vanuit Theo's
appartement in de Rue Lepic s 0057 V/1962

Vincent van Gogh, Bloeiend pereboompje s 0039 V/1962

Vincent van Gogh, Amandelbloesem s 0176 V/1962

Vincent van Gogh, Stilleven met kweeperen en citroenen s 0023 V/1962

Paul Gauguin, Ronde Breton d 0663 V/1963

Vincent van Gogh, De pastorie te Nuenen s 0140 V/1962

Charles Laval, Zelfportret s 0247 V/1962

Henri de Toulouse-Lautrec, Poudre de riz s 0274 V/1962

John Peter Russell, Portret van Vincent van Gogh s 0273 V/1962

Adolphe Joseph Thomas Monticelli, Italiaans meisje s 0254 V/1962

Adolphe Joseph Thomas Monticelli, Vaas met bloemen s 0251 V/1960

Jean Louis Forain, Café tafel p 0034 V/1962

Arnold Koning, Windmolen op Montmartre s 0240 V/1962

Vincent van Gogh, Pastorie en kerk te Etten d 0307 V/1972

Jean-Baptiste Armand Guillaumin, Zelfportret met palet s 0228 V/1962

Vittorio Matteo Corcos, Portret van een vrouw s 0216 V/1962

Emile Bernard, Zelfportret met portret van Gauguin s 0206 V/1962

Vincent van Gogh, Populierenlaan in de herfst s 0141 M/1977

Henri de Toulouse-Lautrec, Theo van Gogh, b 1276 V/1962

Félix Buhot, Westminster Palace p 0022 V/1962

Jozef Jacob Isaacson, Portret van Pissarro met pijp d 0769 V/1962

Henri de Toulouse-Lautrec, Portret van Vincent van Gogh d 0693 V/1962

Charles Emmanuel Serret, Jo van Gogh-Bonger met kind d 0690 V/1962

Document b 4822 V/1962

Document b 4832 V/1984

Meijer Isaäc de Haan, Portret van Theo van Gogh d 0666 V/1962

Document b 2215 V/1982

Theo van Gogh, Jo Bonger, Vincent van Gogh,

Huwelijksannonce Jo en Theo aan Vincent b 1492 V/1962

Theo van Gogh, Jo Bonger, Vincent van Gogh, b 1493 V/1962

Camille Pissarro, Landschap met regenboog d 0685 V/1962

Theo van Gogh, b 3265 V/1966

Theo van Gogh, b 3054 V/1982

Georges Pierre Seurat, Zingende vrouw in een café d 0692 V/1962

Theo van Gogh, b 2947 V/1982

Theo van Gogh, b 1536 V/1962

Theo van Gogh, b 4601 V/1982

Odilon Redon, b 2005 V/1982

Theo van Gogh, b 1498 V/1962

Theo van Gogh, b 1497 V/1962

Hans Olaf Heyerdahl, Portret van een meisje met een

boeket s 0230 V/1962

Meijer Isaïc de Haan, Theo van Gogh, Paul Gauguin, b 1481 V/1962

Camille Pissarro, Theo van Gogh, b 0818 V/1962

Smaak

het Bonnefanten Museum in Maastricht

1-10-99 - 14-2-00

Jan Sluijters, De profeet Elisa en de zoon van de

Sunamitische vrouw s 0134 B/1995

Elck zijn waerom

het Kon. Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen

17-10-99 - 16-1-00

Elck zijn waerom

het Museum voor Schone Kunsten in Arnhem

26-2-00 - 12-6-00

Laura Theresa Alma Tadema-Epps, De spiegel hwm 0006

Symbolismus und Jugendstil in Frankreich

Institut Mathildenhöhe in Darmstadt

24-10-99 - 13-2-00

Edmond Aman-Jean, Portret van Thadée Caroline Jacquet s 0420 M/1991

Le fauvisme ou `l'épreuve du feu'

Musée d'Art Modene de la Ville de Paris

27-10-99 - 27-2-00

Leo Gestel, Herfstdag s 0038 B/1991

J.H. Weisenbruch, schilderijen en werken op papier

het Jan Cunen Museum in Oss

7-11-99 - 7-2-00

J.H. Weissenbruch, Landschap met molens d 0007 B/1986

Van Gogh Portrait

the Galleria Nazionale d'Arte Moderna, Rome

1-12-99 - 1-3-00

Vincent van Gogh, Portret van Camille Roulin s 0166 V/1962

Jozef Israëls

het Joods Historisch Museum in Amsterdam

16-12-99 - 30-3-00

Jozef Israëls, Harp speler hwm 0156

Jozef Israëls (1824-1911)

het Groninger Museum in Groningen

19-12-99 - 5-3-00

Jozef Israëls, Niets meer / Alleen op de wereld hwm 0154

Jozef Israëls, Schuiten lossen s 0419 V/1991

Jozef Israëls, Naaischool te Katwijk d 0913 M/1989

Drawn into the Light

the Frick Art Museum in Pittsburgh

10-2-00 - 23-4-00

Jean François Millet, In de morgen "Le matin" d 0782 M/1983

Jean François Millet, Man met ezel hwm 0266

Voorbij de Haagse School

het Gemeentemuseum Den Haag

19-2-00 - 21-5-00

J.H. Weissenbruch, Landschap met molens d 0007 B/1986

Van Gogh Portraits

the Detroit Institute of Arts

12-3-00 - 4-6-00

the Museum of Fine Arts in Boston

2-7-00 - 24-9-00

the Philadelphia Museum of Art in Philadelphia

22-10-00 - 14-1-01

Vincent van Gogh, Meisje met omslagdoek d 0375 V/1962

Vincent van Gogh, Zelfportret met vilthoed s 0016 V/1962

Vincent van Gogh, Zelfportret s 0065 V/1962

Vincent van Gogh, Moeder bij een wieg, portret van

Leonie Rose Davy-Charbuy s 0165 V/1962

Vincent van Gogh, De zouaaf s 0067 V/1962

Vincent van Gogh, Portret van Marcelle Roulin s 0167 V/1962

Vincent van Gogh, Portret van een man met één oog s 0113 V/1962

Vincent van Gogh, Portret van Vincent van Gogh,

grootvader van de kunstenaar d 1040 V/1994

Vincent van Gogh, Kop van een jongeman d 0368 V/1962

Vincent van Gogh, Portret van Camille Roulin s 0166 V/1962

Vincent van Gogh, Schedel s 0128 V/1962

Vincent van Gogh, Man met pet, zittend d 0359 V/1962

Vincent van Gogh, Kop van een vrouw d 0008 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een vrouw d 0092 V/1969
Vincent van Gogh, Wever d 0079 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een vrouw d 0073 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een visser met zuidwester d 0377 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een vrouw d 0067 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een vrouw d 0373 V/1962
Vincent van Gogh, Oude man met hoge hoed d 0183 V/1962
Vincent van Gogh, Oude man met stok d 0437 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een vrouw d 0203 V/1962
Vincent van Gogh, Portret van een restauranthouder,
wellicht Lucien Martin s 0125 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een vrouw d 0395 V/1962
Vincent van Gogh, Kop van een vrouw s 0006 V/1962

Courbet et la Commune

The Musée d'Orsay in Paris

13-3-00 - 11-6-00

Gustave Courbet, Stilleven met appels s 0079 B/1991

Gustave Courbet, Stilleven met appels hwm 0073

Japane kunst en cultuur in de 19e eeuw

het Haags Historisch Museum in Den Haag

1-4-00 - 2-7-00

Onbekend, Bloempot hwm 0433

Onbekend, Vaas met deksel hwm 0432
Onbekend, Dolk hwm 0379
Onbekend, Tempellantaarn hwm 0393
Onbekend, Kraanvogel hwm 0394
Onbekend, Vaas op voetstuk hwm 0417
Onbekend, Vaas op voetstuk hwm 0418
Onbekend, Vaas hwm 0440
Onbekend, Taboeret hwm 0406
Onbekend, Reukbrander hwm 0560

Van de Schoonheid en de Troost

het Stedelijk Museum in Amsterdam

13-5-00 - 2-7-00

Vincent van Gogh, Nachtpauwoog s 0189 V/1962

Gloria Victis! Victors & Vanguished in French Art

the Ny Carlsberg Glyptotek in Copenhagen

29-5-00 - 15-10-00

Charles Cordier, La juive d'Alger v 0105 S/1996

Vincent van Gogh, De schapenscheerster (naar Millet) s 0042 V/1962

Japans export porselein

het Groninger Museum

3-6-00 - 10-9-00

Onbekend, Schaal hwm 0453

Vincent van Gogh

Fondation Pierre Gianadda in Martigny

21-6-00 - 26-11-00

Vincent van Gogh, Korenveld s 0176 B/1999

Vincent van Gogh, Bomen in een veld op een zonnige dag s 0175 B/1999

Vincent van Gogh, Veld met bloemen bij Arles s 0037 V/1962

Vincent van Gogh, Cottages in St. Maries-de-la-Mer d 0161 V/1962

Vincent van Gogh, Oevers van de Seine s 0077 V/1962

Vincent van Gogh, De Seine met de Pont de la Grand Jatte s 0086 V/1962

Vincent van Gogh, Restaurant de la Sirene in Asnières d 0357 V/1962

Vincent van Gogh, Een park te Arles d 0343 V/1962

Vincent van Gogh, Pad door een veld met wilgen d 0168 V/1962

Van Gogh to Mondriaan: Dutch works on paper

the Museum of Fine Arts in Boston

25-7-00 - 5-11-00

Vincent van Gogh, Montcel, Huizen achter bomen d 0331 V/1962

Drawings from the Van Gogh Museum

Yasuda Kasai Museum of Art in Tokyo

14-9-00 - 13-11-00

Odilon Redon, De bron d 1044 S/1995

Jean-François Raffaëlli, Houthakkers aan het einde van
de dag d 1041 S/1995

Jean-François Raffaëlli, Zelfportret d 1034 V/1992

Jozef Israëls, Naaischool te Katwijk d 0913 M/1989

Fernand Khnopff, Portret van Achille Lermiaux d 0911 M/1989

Louis Anquetin, Sancho Panza en Don Quichotte d 0784 V/1982

Anton Mauve, Schapen op de heide bij Laren d 1046 S/1996

Léon Augustin Lhermitte, Zaaier d 0781 V/1982

Paul Gauguin, Vrouw in het hooi d 0682 V/1962

Willem Bastiaan Tholen, Dorpsgezicht d 0780 M/1982

Jac van Looy, Meisjeskopje d 0733 M/1976

Paul Gauguin, Drie kinderstudies d 0677 V/1962

Emile Bernard, Laan in Bretagne d 0646 V/1962

Jean François Millet, In de morgen "Le matin" d 0782 M/1983

Odilon Redon, Tekening 'à la Goya' (Bij het raam) d 1048 V/1996

Archibald Standish Hartrick, Portret van Vincent van Gogh d 1076 V/1997

Vincent van Gogh, Portret van Dr. Gachet p 0472 V/1962

George Hendrik Breitner, Meisje in het gras d 0726 V/1962

Paul Signac, La Bouée; Havengezicht [nr. 11] p 0307 V/1982

Charles Daubigny, Waterval in de Pyrenneën hwm 0102

Jozef Israëls, Manskop hwm 0159

Jozef Israëls, Baggerlui hwm 0160

Jacob Maris, Tegen de avond hwm 0196

Willem Maris, Landschap met vee hwm 0204

Anton Mauve, Houtverkoping hwm 0219

Théodore Rousseau, Bosgezicht hwm 0294

Théodore Rousseau, De grote eiken van het oude Bas-Bréau hwm 0296

Albert Marie Lebourg, Vrouw lezend bij kaarslicht d 1067 S/1997

Vincent van Gogh, Soepuitdeling in een volksgaarkeuken d 0783 V/1972

Vincent van Gogh, Korenschelven op de akker en een molen d 0050 V/1962

Vincent van Gogh, Knotberken d 0364 V/1968

Vincent van Gogh, Landschap met kerk d 0010 V/1962

Vincent van Gogh, Verkoop van afbraak d 0361 V/1962

Vincent van Gogh, Landschap in Drenthe d 0810 M/1986

Emile Bernard, Bretonse boerin d 0645 V/1962

Vincent van Gogh, Vrouw met kind op schoot d 0071 V/1962

Vincent van Gogh, Boulevard de Clichy, Parijs d 0356 V/1962

Vincent van Gogh, Visser met zuidwester, pijp en vuurtest d 0069 V/1962

Vincent van Gogh, Meisje met omslagdoek d 0375 V/1962

Vincent van Gogh, De armen en het geld d 0376 V/1962

Vincent van Gogh, Portret van Vincent van Gogh,
grootvader van de kunstenaar d 1040 V/1994

Vincent van Gogh, De zaaier (naar Millet) d 0443 V/1962

Vincent van Gogh, Nuenen schetsboek d 0411 V/1962

Vincent van Gogh, Landweg d 0428 V/1962

Vincent van Gogh, De binnenplaats van het hospitaal
in Arles d 0222 V/1962

Paul Signac, De Seine met de Pont des Arts d 0805 V/1982

Vincent van Gogh, De aardappeleters p 0016 V/1962

Vincent van Gogh, Verdriet p 0014 V/1962

Vincent van Gogh, Landschap met huisjes d 0332 V/1962

Vincent van Gogh, Oude wijngaard met boerin d 0446 V/1962

Vincent van Gogh, Stenen bank in de tuin van St. Pauls d 0226 V/1962

Vincent van Gogh, Portret van een vrouw d 0058 V/1962

Vincent van Gogh, Raam van Vincents atelier in St. Pauls d 0337 V/1962

Vincent van Gogh, Gezicht vanuit Vincents kamer

op de Rue Lepic d 0442 V/1962

Vincent van Gogh, De Rots van Montmajour met bomen d 0344 V/1962

Vincent van Gogh, Zaaier en ondergaande zon d 0348 V/1962

Vincent van Gogh, Boomgaard in bloei d 0441 V/1962

Vincent van Gogh, Vincents huis in Arles, het gele huis d 0431 V/1962

Vincent van Gogh, La Guinguette at Montmartre d 0351 V/1962

Vincent van Gogh, Auvers schetsboek d 0414 V/1962

Vincent van Gogh, De hal van St. Pauls hospitaal d 0176 V/1962

Paul Gauguin, Sirene et Dieu marin p 0291 V/1982

Méditerranée, de Courbet à Matisse

the Galeries Nationales du Grand Palais in Paris

26-9-00 - 19-1-01

Vincent van Gogh, Vissersboten bij

Les Saintes-Maries-de-la-Mer s 0028 V/1962

The Voyage of Old Imari Porcelain

the Kyushu Ceramic Museum in Saga

3-10-00 - 3-12-00

Onbekend, Schaal hwm 0453

Impression: Painting Quickly

National Gallery in London

1-11-00 - 28-1-01

Vincent van Gogh, Een paar schoenen s 0011 V/1962

Vincent van Gogh, Kop van een vrouw s 0143 V/1962

Vincent van Gogh, Zeegezicht bij

Les Saintes-Maries-de-la-Mer s 0117 V/1962

Vincent van Gogh, Een op zijn rug liggende krab s 0124 V/1962

Vincent van Gogh, Ingang van een steengroeve s 0041 V/1962

Vincent van Gogh, Kreupelhout s 0111 V/1962

L'Art italien de 1880 à 1910

Galeria Nazionale d'Art Moderna in Rome

22-12-00 - 11-3-01

Antonio Mancini, Naakte jongen hwm 0182